

Sadržaj

Poglavlje 1: Upoznavanje sa AutoCAD-om	1
Lekcija: Snalaženje u radnom okruženju	2
Pregled.....	2
Podešavanje radnog okruženja.....	3
Unos pomoću tastature.....	6
Izgled grafičkog okruženja	9
O kontekstnom meniju	13
Alatke grafičkog okruženja specifične za AutoCAD	14
Lekcija: Rad sa fajlovima	17
Pregled.....	17
Rad sa fajlovima	17
Lekcija: Prikazivanje objekata.....	21
Pregled.....	21
Alatke za kontrolu prikaza	22
Komanda Pan Realtime	22
Komanda Zoom Realtime	24
Komande za zumiranje	27
Mogućnosti miša sa točkićem	28
Komanda Regen	29
Vežba: Zumirajte i pomerajte pogled u crtežu	30
Vežba: Upoznavanje sa AutoCAD-om	32
Rekapitulacija poglavlja	34
Poglavlje 2: Kreiranje osnovnih crteža	35
Lekcija: Unos podataka.....	36
Pregled.....	36
O komandnoj liniji.....	37
O koordinatnim sistemima.....	38
O dinamičkom unosu	41
Korišćenje dinamičkog unosa	44
Korišćenje direktnog unosa rastojanja	47
Vežba: Unošenje podataka	50
Lekcija: Kreiranje osnovnih objekata	53
Pregled.....	53
Komanda Line.....	54
Komanda Circle	55
Komanda Arc	56

Komanda Erase	58
Poništavanje ili ponovno izvršavanje koraka u crtežu	58
Komanda Rectangle	61
Komanda Polygon.....	63
Vežba: Kreirajte osnovne objekte	64
Lekcija: Korišćenje alata Osnap	70
Pregled	70
O Osnapima.....	71
Osnapi	72
Korišćenje Osnapa.....	78
Vežba: Upotrebite Osnape.....	82
Lekcija: Upotreba alata Polar i PolarSnap	85
Pregled	85
Upotreba polarnog zraka i alata PolarSnap	86
Vežba: Primenite polarni zrak i PolarSnap.....	92
Lekcija: Primena alata Otrack	96
Pregled	96
O Osnap vođenju	97
Primena alata Otrack	98
Vežba: Primenite alat Otrack	101
Lekcija: Rad sa jedinicama	104
Pregled	104
O jedinicama	105
Podešavanje jedinica crteža	106
Vežba: Primenite arhitektonske jedinice	109
Vežba: Upotrebite geodetske jedinice.....	111
Samostalna vežba: Arhitektura	112
Samostalna vežba: Mašinstvo	114
Rekapitulacija poglavlja	115
Poglavlje 3: Manipulisanje objektima.....	117
Lekcija: Izbor objekata u crtežu	118
Pregled	118
Izbor objekta pomoću okvira	119
Izbor objekta pomoću ručica	121
Ručno selektovanje objekta	124
Vežba: Izaberite objekte	127

Lekcija: Promena položaja objekta.....	131
Pregled.....	131
Pomeranje objekata	132
Vežba: Pomerite objekte	135
Lekcija: Kreiranje novih objekata od postojećih objekata	143
Pregled.....	143
Kopiranje objekata	144
Vežba: Kopirajte objekte	147
Lekcija: Promena ugla orijentacije objekta.....	149
Pregled.....	149
Rotiranje objekata	150
Vežba: Rotirajte objekte	153
Lekcija: Oso simetrično preslikavanje postojećih objekata	156
Pregled.....	156
Oso simetrično preslikavanje objekata.....	157
Vežba: Preslikajte objekte u crtežu	160
Lekcija: Kreiranje šablonski raspoređenih objekata	161
Pregled.....	161
Kreiranje šablonskog rasporeda objekata	162
Vežba: Šablonski rasporedite objekte u crtežu	168
Lekcija: Promena veličine objekta	174
Pregled.....	174
Promena razmere objekata.....	175
Vežba: Promenite razmeru objekata upotrebom opcije Copy	178
Samostalna vežba: Ručice.....	180
Samostalna vežba: Arhitektura	184
Samostalna vežba: Mašinstvo	187
Rekapitulacija poglavlja	189
Poglavlje 4: Organizacija crteža i	
   komande za ispitivanje crteža.....	191
Lekcija: Korišćenje slojeva.....	192
Pregled.....	192
Korišćenje slojeva za organizaciju objekata.....	193
Unapred ponuđeni sloj	195
Alatke za slojeve	196
Vežba: Radite sa slojevima	200

Lekcija: Promena osobina objekata	204
Pregled	204
O osobinama objekta	205
Osobina ByLayer	206
Promena osobina objekata	208
Vežba: Promenite osobine objekta	212
Lekcija: Prenošnje osobina objekata	214
Pregled	214
Prenošnje osobina objekata	215
Vežba: Prenošnje osobina objekata	218
Lekcija: Upotreba palete Properties	222
Pregled	222
Upotreba palete Properties	223
Vežba: Manipulišite osobinama objekta	225
Lekcija: Upotreba tipova linija	229
Pregled	229
O tipovima linija	230
Dodavanje tipova linija crtežu	231
Vežba: Upotrebite različite tipove linija	235
Lekcija: Primena komandi za ispitivanje crteža	238
Pregled	238
Određivanje rastojanja i koordinata	239
Određivanje, sabiranje i oduzimanje površine	241
Dobijanje informacija o objektu	245
Vežba: Dobite geometrijske informacije	247
Samostalna vežba : Arhitektura	249
Samostalna vežba : Mašinstvo	251
Rekapitulacija poglavlja	252
Poglavlje 5: Menjanje objekata	253
Lekcija: Sečenje i produžavanje objekata do definisanih granica	254
Pregled	254
Upotreba komandi Trim i Extend	255
Vežba: Secite i produžite objekte	260
Lekcija: Kreiranje paralelnih i ekvidistantnih geometrijskih oblika	263
Pregled	263
Kreiranje ekvidistantnih geometrijskih oblika	264
Vežba: Kreirajte paralelni i ekvidistantni geometrijski oblik	269

Lekcija: Spajanje objekata	273
Pregled.....	273
Spajanje objekata	274
Vežba: Spojite objekte	277
Lekcija: Prekidanje objekta u dva objekta	279
Pregled.....	279
Prekidanje objekata	280
Vežba: Prekinite objekte	284
Lekcija: Dodavanje zaobljenja uglovima.....	286
Pregled.....	286
Dodavanje zaobljenja.....	287
Vežba: Kreirajte zaobljeni ugao	290
Lekcija: Kreiranje zakošenog ugla između dva objekta	292
Pregled.....	292
Kreiranje zakošenja	293
Vežba: Dodajte zakošenje uglu.....	296
Lekcija: Promena oblika dela objekta.....	299
Pregled.....	299
Rastezanje objekata	300
Vežba: Rastegnite objekte	303
Samostalna vežba: Arhitektura	307
Samostalna vežba: Mašinstvo	311
Rekapitulacija poglavlja	314
Poglavlje 6: Upotreba prikaza za štampanje	315
Lekcija: Upotreba prikaza za štampanje	316
Pregled.....	316
O prikazima za štampanje.....	317
Kreiranje novog prikaza za štampanje	318
Vežba: Kreirajte prikaze za štampanje.....	320
Lekcija: Upotreba prozora za poglede.....	323
Pregled.....	323
Kreiranje pravougaonih prozora za pogled	324
Podešavanje faktora razmere prozora za pogled.....	326
Manipulisanje prozorima za pogled.....	329
Vežba: Kreirajte i manipulišite prozorima za poglede	332
Samostalna vežba: Arhitektura	335
Samostalna vežba: Mašinstvo	337
Rekapitulacija poglavlja	338

Poglavlje 7: Označavanje crteža.....	339
Lekcija: Menjanje veličina oznaka	340
Pregled	340
O menjanju veličina oznaka	341
Razmera oznake u prostoru modela	346
Rad sa reprezentacijama razmere oznake	347
Rad sa razmerom oznake u prozorima za pogled.....	351
Vežba: Upotreba promene veličine oznake	353
Lekcija: Kreiranje višerednog teksta.....	356
Pregled	356
Kreiranje višerednog teksta	357
Vežba: Kreirajte višeredni tekst.....	361
Lekcija: Kreiranje jednogrednog teksta	364
Pregled	364
Kreiranje jednogrednog teksta	365
Vežba: Kreirajte jednogredni tekst	368
Lekcija: Upotreba stilova za tekst.....	371
Pregled	371
Stilovi za tekst.....	372
Kreiranje i upotreba stilova za tekst	374
Vežba: Upotrebite stilove za tekst.....	377
Lekcija: Menjanje teksta.....	379
Pregled	379
Menjanje teksta.....	380
Vežba: Promenite tekst.....	382
Samostalna vežba: Arhitektura	384
Samostalna vežba: Mašinstvo	387
Rekapitulacija poglavlja	389
Poglavlje 8: Šrafiranje objekata	391
Lekcija: Šrafiranje objekata	392
Pregled	392
Uvod u rad sa šrafurama i gradijentima	393
Asocijativne šrafure.....	394
Kreiranje šrafura	395
Vežba: Kreirajte šrafure	402
Vežba: Kreirajte pune šrafure i gradijente.....	405

Lekcija: Menjanje šrafura	409
Pregled.....	409
Održavanje asocijativnosti šrafure prilikom njenog menjanja.....	410
Menjanje šrafura	411
Vežba: Promenite šrafure i ispunje	413
Samostalna vežba: Arhitektura	416
Samostalna vežba: Mašinstvo	417
Rekapitulacija poglavlja	419
Poglavlje 9: Kotiranje	421
Lekcija: Kreiranje kota	422
Pregled.....	422
Kreiranje kota linearnih objekata.....	423
Kreiranje kota na zakrivljenim objektima	426
Doterivanje kota	430
Vežba: Kreirajte kote.....	435
Lekcija: Upotreba stilova za kotiranje	440
Pregled.....	440
O stilovima za kotiranje.....	441
Kreiranje i menjanje stilova za kotiranje.....	442
Vežba: Promenite stil za kotiranje.....	449
Lekcija: Menjanje kota	452
Pregled.....	452
Menjanje kota.....	453
Vežba: Promenite kote.....	455
Lekcija: Upotreba multilidera (pokaznih linija)	458
Pregled.....	458
O multiliderima	459
O stilovima multilidera	461
Upotreba multilidera	463
Vežba: Upotreba multilidera.....	466
Samostalna vežba: Arhitektura	471
Samostalna vežba: Mašinstvo	473
Rekapitulacija poglavlja	475

Poglavlje 10: Rad sa višestruko upotrebljivim sadržajem..... 477

Lekcija: Upotreba blokova 478

Pregled	478
Šta su blokovi?.....	479
O dinamičkim blokovima	481
Kako se blokovi ponašaju	483
Umetanje blokova	484
Kreiranje blokova	487
Vežba: Kreirajte i umetnite blokove.....	491
Vežba: Upotrebite dinamičke blokove.....	494

Lekcija: Rad sa paletom DesignCenter 496

Pregled	496
Upotreba palete DesignCenter.....	497
Vežba: Upotrebite DesignCenter	499

Lekcija: Upotreba paleta sa alatkama..... 501

Pregled	501
Upotreba alatki iz paleta sa alatkama	502
Vežba: Ubacite sadržaj iz paleta sa alatkama.....	504
Samostalna vežba: Arhitektura	506
Samostalna vežba: Mašinstvo	508

Rekapitulacija poglavlja 509

Poglavlje 11: Kreiranje dodatnih objekata u crtežu 511

Lekcija: Rad sa polilinjama..... 512

Pregled	512
Kreiranje polilinja	513
Menjanje polilinja.....	515
Vežba: Kreirajte i menjajte polilnije	518

Lekcija: Kreiranje splajn krivih..... 521

Pregled	521
Kreiranje splajn krivih.....	522
Vežba: Kreirajte splajn krive	524

Lekcija: Kreiranje elipsi.....	525
Pregled.....	525
Kreiranje elipsi	526
Vežba: Kreirajte elipse	529
Lekcija: Upotreba tabela	531
Pregled.....	531
Kreiranje stilova za tabele	532
Kreiranje tabela i unos tabelarnih podataka	535
Vežba: Kreirajte tabelarni prikaz kota	540
Samostalna vežba: Arhitektura	544
Samostalna vežba: Mašinstvo	548
Rekapitulacija poglavlja	550
Poglavlje 12: Štampanje crteža.....	551
Lekcija: Upotreba podešavanja za štampanje.....	552
Pregled.....	552
Primena podešavanja za štampanje na prikaze za štampanje	553
Kreiranje podešavanja za štampanje	554
Vežba: Kreirajte i aktivirajte podešavanje za štampanje	557
Lekcija: Štampanje crteža.....	559
Pregled.....	559
O okruženjima za štampanje.....	560
Štampanje iz prostora modela	561
Štampanje iz prikaza za štampanje	563
Komanda Plot	565
Komanda Preview.....	567
Vežba: Odšampajte crtež.....	569
Rekapitulacija poglavlja	571

Poglavlje 13: Kreiranje šablonskih crteža	573
Lekcija: Upotreba šablonskih crteža	574
Pregled	574
O šablonskim crtežima.....	575
Kreiranje šablonskih crteža	575
Vežba: Kreirajte šablonski crtež.....	579
Rekapitulacija poglavlja	582

Uvod

Dobro došli u *AutoCAD 2008/AutoCAD LT 2008 Osnove (AutoCAD 2008/AutoCAD LT 2008 Essentials* Autodesk Authorized Training Courseware - AATC), kurs za obuku u ovlašćenim trening centrima (Authorized Training Center - ATC®), korporativnim okruženjima prilagođenim izvođenju obuke i na drugim mestima gde se održava nastava.

Iako je ovaj priručnik kreiran za kurseve koje vodi instruktor, možete ga koristiti i za samostalno učenje. Priručnik podstiče samoobrazovanje primenom AutoCAD®-ovog sistema za pomoć Help.

Uvod obuhvata sledeće teme:

- Ciljevi kursa
- Preduslovi
- Korišćenje ove literature
- Sadržaj CD-a
- Podešavanja za izradu vežbi
- Instaliranje fajlova sa vežbama sa CD-a
- Primeri sa anglosaksonskim i metričkim jedinicama
- Napomene, saveti i upozorenja
- Povratne informacije

Ovaj priručnik se dopunjuje sa dokumentacijom programa. Radi detaljnih objašnjenja karakteristika i funkcionalnosti, konsultujte sistem Help u programu.

Ciljevi kursa

Nakon završetka ovog kursa, moći ćete da:

- se snalazite u grafičkom okruženju, otvarate i zatvarate fajlove kao i da koristite komande za zumiranje da biste podesili prikaz objekata na ekranu;
- opišete jedinice mere, funkcijske tastere, koordinatne sisteme i kreirate osnovne objekte upotrebom različitih tehnika za unošenje podataka kao i korišćenjem alata Osnap, Otrack i PolarSnap;
- izaberete, promenite i podesite osobine objekata pomoću ručica objekta i komandi Move, Copy, Rotate, Mirror i Array;
- kreirate i radite sa slojevima i tipovima linija i dobijate geometrijske podatke o objektima u crtežu;
- menjate objekte promenom njihove veličine, oblika, orijentacije ili međusobnog položaja pomoću komandi Trim, Extend, Offset, Join;
- kreirate prikaze za štampanje i kreirate i menjate prozore za poglede u prikazima za štampanje;

- kreirate i menjate oznake primenom višelinijskog i jednolinijskog teksta;
- doterujete izgled crteža primenom šrafura i gradijenata;
- kreirate, menjate i radite sa kotama i stilovima za kotiranje;
- kreirate blokove i ponovo ih koristite u crtežima pomoću komande Insert, palete DesignCenter™ i paleta sa alatkama; koristite DesignCenter i palete sa alatkama da biste dodali i kreirali druge sadržaje u crtežima;
- kreirate višesegmentne polilinijske objekte, kreirate glatke krivolinijske objekte splajn krivih i elipsi i ubacujete tabele u crteže;
- kreirate i koristite podešavanja za štampanje i štampate vaše crteže iz prikaza za štampanje i prostora modela;
- koristite šablonske crteže za jednostavnije kreiranje novih crteža; šablonski crteži sadrže sve potrebne stilove za kotiranje, stilove za tekst i slojeve koje biste inače ručno kreirali svaki put kada kreirate nov crtež.

Preduslovi

Ovaj kurs je osmišljen za novog korisnika koji treba da nauči osnovne komande neophodne za profesionalno 2D crtanje, projektovanje i tehničko crtanje pomoću AutoCAD -a ili AutoCAD-a LT. Nije potrebno prethodno iskustvo u projektovanju pomoću računara (computer aided design - CAD).

Preporučuje se da ste upoznati sa

- Microsoft® Windows® 2000 ili Microsoft® Windows® XP.
- Iskustvo u crtanju i projektovanju je prednost.

Korišćenje ovog priručnika

Lekcije su nezavisne jedna od druge. Međutim, preporučujemo da ih savladavate ponuđenim redosledom, osim ako ste upoznati sa konceptima i načinima rada opisanim u lekcijama.

Svako poglavlje sadrži:

- **Lekcije**
Obično dve ili više lekcija u svakom poglavlju.
- **Vežbe**
Praktični, realni primeri za vežbanje onoga što ste upravo naučili. Svaka vežba sadrži postupke korak-po-korak i slike koje vam pomažu da uspešno završite vežbu.

Standardna instalacija

Informacije u ovom priručniku su predstavljene na takav način da se pretpostavlja da ste instalirali AutoCAD ili AutoCAD LT primenom standardnih instalacionih parametara.

Uz ovaj priručnik trebalo bi da koristite radno okruženje *2D Drafting & Annotation*. Naučićete kako da to uradite u Poglavlju 1.

Sadržaj CD-a

CD zalepljen na zadnjoj korici ove knjige sadrži sve podatke i crteže koji su vam potrebni za izradu vežbi tokom ovog kursa.

Podešavanja za vežbe

Svaka vežba je napisana pod pretpostavkom da je aktivno podešavanje Object Snap (Osnap). Možda ćete morati da potvrdite ova podešavanja za svaku vežbu.

Svaka vežba je napisana pod pretpostavkom da su uključene sledeće opcije statusne linije. Ako je potrebno, podesite ove opcije kada otvorite fajlove za svaku od vežbi.

Instaliranje fajlova vežbi sa CD-a

Da biste instalirali fajlove vežbi:

1. Ubacite CD za kurs.
2. Pojaviće se ugovor o licenciranju sadržine CD-a.
3. Ako prihvatite ugovor o licenciranju, pristupite CD-u kroz Windows okruženje.
4. Kopirajte fajlove sadržane na CD-u u folderu \exercise files\ u željeni folder na vašem računaru. Ovaj folder bi trebalo da se nalazi na mestu na kome možete da otvarate i snimate fajlove.

Nakon što instalirate fajlove sa CD-a, ovaj folder sadrži sve što je potrebno za izradu svake vežbe tokom kursa.

Napomena

Materijal za kurs i vežbe mogu da se upotrebe sa AutoCAD-om LT. Lokacija fajlova će biti ista bez obzira da li koristite AutoCAD ili AutoCAD LT. Ime prečica za ekransku verziju vežbi je AutoCAD 2008 Essentials AOTC, ali mogu da se upotrebe i sa AutoCAD-om LT 2008.

Anglosaksonske i metričke jedinice

U vežbama u kojima su navedene jedinice mera, obezbeđeni su fajlovi za anglosaksonski i metrički sistem mera. Na početku vežbanja primetićete napomenu koja vam ukazuje da postoje dve verzije fajlova. Ovde je dat primer imenovanja fajla za obe varijante:

- Otvorite *i_stair_settings.dwg* (imperial-anglosaksonski) ili *m_stair_settings.dwg* (metric-metrički).

U koracima vežbe, anglosaksonsku vrednost prati metrička vrednost u zagradama, kao što je prikazano u sledećem primeru:

- Za dužinu (Length), unesite **13'2"**.
- Za dužinu (Length), unesite **4038 mm**.

U vežbama koje nemaju određene jedinice mere, obezbeđeni su fajlovi kao što je prikazano u sledećem primeru:

- Otvorite *c_stair_settings.dwg*.

U koracima vežbe, vrednost bez jedinice mere navodi se kao što je prikazano u sledećem primeru:

- Za dužinu (Length), unesite **400**.

Napomene, saveti i upozorenja

U ovom priručniku za kurs, koristiće se napomene, saveti i upozorenja radi skretanja posebne pažnje.

Napomene sadrže smernice, ograničenja i druga objašnjenja.

Napomena

Saveti sadrže informacije za povećanje produktivnosti.

Savet

Upozorenja pružaju informacije o radnjama koje mogu dovesti do gubitaka podataka, pada sistema ili drugih ozbiljnih posledica.

Upozorenje!

Povratne informacije

Uvek su nam dobrodošle povratne informacije o Autodeskovoj zvaničnoj literaturi za kurseve. Ako nakon završetka ovog kursa imate predloge za poboljšanje ili ako želite da prijavite grešku u knjizi ili na CD-u, molimo vas pošaljite svoje komentare na AATC.feedback@autodesk.com